

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Canonem Sacrificii Missae, Vti & reliquas eiusdem
Partes Brevis Ac Lvcvlenta, & ad pietatem vtilis Expositio**

Veken, Frans van der

Coloniae, 1644

Praefatio ad Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9878

EXPOSITIO BREVIS,

& ad pietatem accom-
modata

IN CANONEM,

ET PARTES PROXIME
connexas

SACRIFICII MISSÆ.

AD LECTOREM.

Magnus in Bœtica Ec-
clesiastes, & vitæ spiri-
tualis Magister Ioan-
nes Auila, cum ex fa-
miliaribus didicisset,
quendam recens Sacerdotio initia-
tum immaturâ morte decessisse, per-
cunctatus est illicò, an aliquando sa-
cris operatus fuisset? respondentem ve-

A 4

ro,

rò, semel duntaxat, sententiam hanc
 omni memoriâ dignam subiecit,
 Multum defert ad Iudicem. At-
 que ita sanè se res habebat: reddi-
 turus enim erat rationem negotij à
 se gesti, inter omnia grauissimi, quæ
 pro diuinæ Maiestatis gloria & pu-
 blica priuatâq; mortaliû salute ad-
 ministrari ab hominibus possunt. Di-
 cturus erat causam, qua animi corpo-
 risq; puritate, qua attentione & re-
 uerentia obtulisset æterno Patri in
 sacrificium corpus & sanguinem u-
 nigeniti Filij sui: qua sanctimonie
 dignitate sustinisset personam sum-
 mi æterniq; Sacerdotis IESU Christi:
 quid peregisset in Ecclesiæ, imò totius
 Vniuersitatis bonum, legatione pro ea
 functus ad Deum? An fortè turpissi-
 ma præuaricatione, qui ad mundum
 expiandum missus fuerat, nouo eum
 sce-

scelere impiasset? Vnde alioquin inter
 Christianos tot bella, populorum cla-
 des, euerfiones provinciarum, aliaq;
 irati Numinis argumenta: quod ta-
 men per placabilem illam Hostiam
 vel semel oblatam, conciliare pote-
 rat, & pro officio debebat?

Atque hæc, Christiane Lector, quia
 minimè ignoras, quantum, obsecro,
 ad supremi iudicis tribunal eos censes
 perlaturus, qui non semel duntaxat,
 sed in dies singulos, ad aras litant?
 Exclamabis fortassis, ò verè sapientes
 Antonios, Hilariones, Franciscos, qui
 munus Sacerdotale maluerunt in alijs
 venerari, quàm in sese suscipere! Quan-
 to tutius est, pro suis quemq; delictis
 offerre Deo sacrificium spiritus cõtri-
 bulati in ara cordis, quàm pro totius
 mundi peccatis, in altari etiã Angelis
 formidando, grandem illam victimã
 immolare!

A 5 Sed

Sed non ideo hæc adduxi, ut in primo statim limine, ad munus Sacerdotale vocatos ab eo suscipiendo, vel administrando deterream: absit à me illud: a Peccatum grande nimis coram Domino, ut retraham homines à sacrificio Domini. Ab illo, inquam, sacrificio, in quo non animantium corde & sanguine honori diuino minimè respondentium, sed incruenta oblatione illius hostiæ, quæ sola ob infinitam suam præstantiam tanta Maiestate digna existit, placatus Deus bonis cælestibus mundum implet, viuis mortuisq; solatia præbet.

Verùm eò solùm hæc spectant, ut moderatus timor, qui tum alibi, tum præcipuè in religiosis sacrisque actionibus commendatur, dicatos Deo mystas,

1. Reg. 2.

*stas, ad debitam curam industriamq̄
 sollicitet : qua sui officij magnitudi-
 nem considerantes sanctissimè & re-
 ligiosissimè illud obire contendant.
 Ut enim dementis est temeritatis ir-
 religiosè in aras irruere, & Sancta
 non sanctè tractare : ita nihil magis
 consultum, quàm Sacerdotem divi-
 nitus constitutum, ea qua par est a-
 nimi religione, diebus etiam singulis
 diuinissimum Missæ sacrificium con-
 ficere.*

*Neque est, ô Sacerdos, cur ab aris
 abstineas propter hostiæ maiestatem:
 haud enim solus eam offers, sed prin-
 cipem in eadem offerenda Sacerdo-
 tem comitaris mysterijs tantis pa-
 rem, ipsum scilicet Christum. Is Sa-
 cerdos simul & Victima indignita-
 tem tuam supplet, infirmitatem sub-
 lenat, suaq̄ in ore tuo ponit verba,*

quæ apud æternum Patrem non gratiosa solum, sed etiam rata efficaciamq; futura certo prænouit.

Nec suo apud Deum Legato Ecclesia deest, quippe quæ suis quoque verbis gratiam sacrificanti adiungit, omniumq; caeremoniarum satis gnara, quibus in aulam cœlestem summi infimiq; admittantur, eas tibi præscribit, quas si legitimè obserues, irreligionis nunquam, aut prophanae, ut sic loquar, rusticitatis damnaberis.

Quin etiam ne in tanta negotiorum mole ac varietate, quæ pro publica priuataq; salute apud supremum Principem proponenda, & fœliciter per pacificam illam ac propitiatoriam victimam transigenda committuntur, hæsites fluctuesq; quo videlicet ordine & delectu, quo tempore & modo quodlibet geras: ecce iterum

Ec-

Ecclesia, tanquam provida parens, isthæc omnia in suas classes temporaq̄ digessit; multoq̄ Matre Zebedæorum sapientior, aptissima verba formulasq̄ præiuit, quibus piè usus exprobratoriam illam repulsam, Nescitis quid petatis a, minimè extimescas.

Hoc unicum tuarum est partium, ut postquam animum ab illis omnibus expurgaueris, quæ purissimo sacrificio obeundo repugnant, præscriptas à Christo & Ecclesia precatationes ac ceremonias non more præconis è prætoriat tabula recitantis, percurras, sed debitam ubique attentionem adferas, affectumq̄ coniungas.

Etenim, ut de regum Rege Propheta regius canit, b Honor Regis iudicium diligit: nec tantum iudicium Ecclesie Principum, sanctissimos ri-

tus
a Matth. 20. b Psal. 98.

tus Numini venerando conuenientes
 sapienter instituentium. Sed cetero-
 rum quoque, ac Sacerdotum imprimis,
 ut non temerè cæcòq; impetu, sed de-
 liberatè & ex animi sententia illos
 exerceant.

Atque hic tandem presentis libelli
 est scopus, ut ad aram in diuina Li-
 urgia facturis rationes quasdam,
 excitandæ deuotioni idoneas, com-
 pendio proponam: easq; non aliunde
 accersitas, sed ex ipsis precibus ac cæ-
 remonijs natas, quas Christus Domi-
 nus, religionis supremus Magister,
 eiusq; fidissima interpres Ecclesia sa-
 crificanti præscribunt. Quod enim
 Patres in Tridentino Concilio de Ca-
 none Missæ definiunt, nihil in eo
 contineri, quod non maximè san-
 ctitatem ac pietatem redoleat,
 mentesq; offerentium in DEVM

eri-

erigat: idem de cæteris Missæ partibus existimare debemus, cum pari autoritate posteriorum saltem Pontificum in Missali ab ijs recognito stabiliantur.

Quapropter ad sanctam piamq; affectionem, mentisq; in Deum elevationem, id solum restat, ut quæ sancta piaq; esse constat, eligantur, sicut Philosophi loquuntur, a propter id ipsum, conuertendo mentis oculos in sanctitatem & pietatem eorundem, illamq; sui gratia prosequendo. Quorum primum, cum ad iudicium atque attentionem pertineat: alterum innumeram piarum affectionum varietatem comprehendit, quæ in suis Ministris circumdata Ecclesia ritè ac decenter coram supremo Rege apparere possit.

Sed

a 2. Ethic. c. 4.

*Sed, ne immemor instituti com-
pendij æquo longius proloquar, filum
abrumpo, & rem ipsam aggredior.
In qua inter antiquiores facem mihi
præcipuè prætulerunt Gabriel Biel
& Franciscus Titelmannus in
Canonem Missæ; inter recentiores
Cardinalis Bellarminus & Ioan-
nes Baptista Scortia de sacrificio
Missæ. Quibus si quid ex me alijs ve
adiecero, beneuolus Lector æqui bo-
niq; consulere dignetur: & si fortè
ad pietatem profuerit, mei vel se-
mel, non ausim petere in sacri-
ficio, in precibus me-
minisse.*